

Περί Όνου Σκιάς (62): Αφύπνιση

Δημοσιεύτηκε: Παρασκευή, 31 Μαΐου 2013 17:30

Γράφει ο Αχιλλέας Ψαλτόπουλος

Σκηνοθέτης, Ηθοποιός, Κριτικός

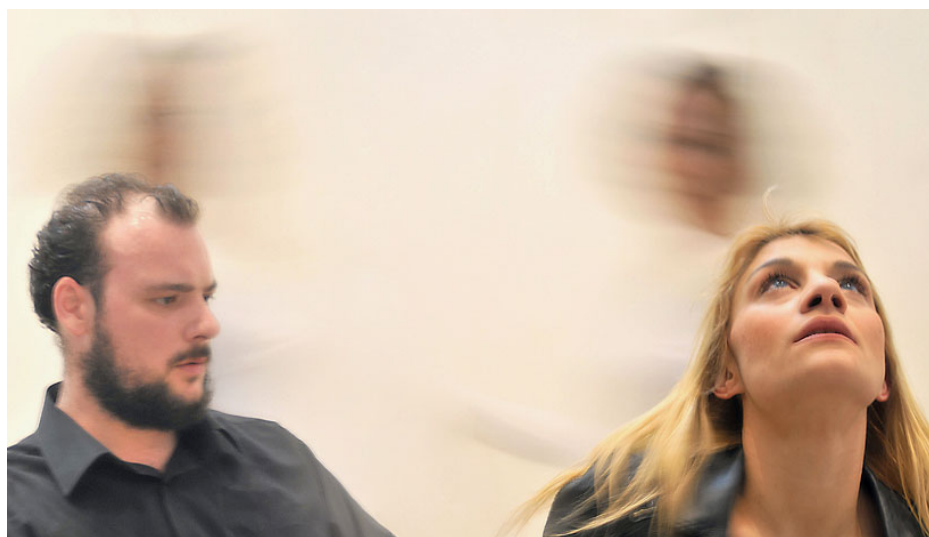
achillespsalt@hotmail.com

Να, λοιπόν, που το φετινό Φεστιβάλ Καννών έκανε την έκπληξη, κι ας είχε για πρόεδρο της επιτροπής τον εμπορικότατο σκηνοθέτη Στίβεν Σπίλμπεργκ, από τα πλέον ισχυρά χαρτιά του Χόλυγουντ, που χρόνια τώρα αγωνίζεται ν' αποδείξει πως είναι και auteur. Έτσι, ο Χρυσός Φοίνικας πήγε στην τρίωρης διάρκειας, ερωτική ιστορία ανάμεσα σε δυο κορίτσια-γυναίκες, του Τυνησιακής καταγωγής Γάλλου σκηνοθέτη Αμπντελατίφ Κεσίς «Η ζωή της Αντέλ», που αμέσως μετονομάστηκε σε «Το Μπλε είναι το θερμότερο χρώμα» (από το χρώμα των μαλλιών της εξαιρετικής Λέα Σεϊντού), τίτλος που παραπέμπει και στο γραφικό μυθιστόρημα της Ζουλί Μαρό, όπου βασίστηκε η ταινία. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά ο Σπίλμπεργκ απαίτησε κατά την παραλαβή του βραβείου να είναι και ο σκηνοθέτης και οι δυο πρωταγωνίστριες Λέα Σεϊντού και η Ελληνικής καταγωγής Αντέλ Εξαρχόπουλος, που θεωρήθηκε η αποκάλυψη του Φεστιβάλ. Γεγονός μοναδικό στα χρονικά του Φεστιβάλ. Και κάτι συμπληρωματικό του προηγούμενου άρθρου. Ο γοητευτικός Δανός σκηνοθέτης Τόμας Βίντερμπεργκ προήδρευε της Κριτικής Επιτροπής του διαγωνιστικού τμήματος «Ένα Κάποιο Βλέμμα», και μέλη της ήταν η Λουντιβίν Σανιέ κι η Ζαγκ Ζιγί. Γι' αυτό και οι πολλαπλές εμφανίσεις των τριών μαζί. Όσο για το τιμώμενο φετινό πρόσωπο, την πρωταγωνίστρια του «Δεσμώτη του Ιλίγγου», την αειθαλή Κιμ Νόβακ, αν και 80ρα, όπως άλλωστε και η συνάδελφός της Τζόαν Κόλλινς, έκλεψε την παράσταση με την νεανική της εμφάνιση (φωτό άρθρου). Άλλωστε και το Βραβείο Ανδρικής Ερμηνείας πήγε στον υποτιμημένο για χρόνια, 77χρονο Μπρους Ντερν, για την σπουδαία ερμηνεία του στην ασπρόμαυρη «Νεμπράσκα» του «δικού μας» Αλεξάντερ Πέιν.

Ο Αράς είναι ένας Ιρανός ακαδημαϊκός που ζει στη Δύση. Μετά από 22 χρόνια επιστρέφει στην πατρίδα του για να διδάξει στο Σιράζ, μία πόλη μακριά από την Τεχεράνη, όπου ζει η μητέρα του. Εκεί, βρίσκεται εγκλωβισμένος σε μια δίνη από οικογενειακές και οικονομικές ίντριγκες. Αυτοβιογραφική κυρίως ταινία, όπου ο κεντρικός ήρωας, χαμένος μέσα στη δίνη του αυταρχικού καθεστώτος και στην οικογενειακή ίντριγκα, προσπαθεί να ανακαλύψει την ταυτότητά του και αυτό το πετυχαίνει πλέον προς το τέλος της ταινίας και αφού προηγουμένως έχει προδοθεί από την «αξιοπρεπή οικογένειά» του. Ο κατ' εξοχήν ντοκιμαντεριστής Ιρανός Μασούντ Μπακσί, στην πρώτη του ταινία μυθοπλασίας, με τον ειρωνικό τίτλο «Μια Αξιοπρεπής Οικογένεια» - όπου το οικογένεια

παραπέμπει αναμφίβολα και στο Ιρανικό κράτος – θέτει ένα ερώτημα που σίγουρα απασχολεί και την σημερινή ελληνική κοινωνία : φυγή στο εξωτερικό ή παραμονή εντός και αγώνας για πάταξη της διαφθοράς και την ελπίδα δημιουργίας ενός καλύτερου μέλλοντος; Φανατικός φεμινιστής – οι γυναίκες στην ταινία του εκπροσωπούν το καλό και το ηθικό - , ξεκινά την ταινία του γύρω στο 1977 και την εμπλουτίζει με ντοκουμέντα, από την επανάσταση, όσο κι από τον οκταετή πόλεμο του Ιράν με το Ιράκ. Έτσι η ταινία του αποκτά μια Ιστορική μνήμη απαραίτητη για την κατανόηση των κινήτρων των ηρώων του, αλλά και ταυτόχρονα εμπλουτίζει τις γνώσεις του παγκόσμιου κοινού σχετικά με τους αγώνες της πατρίδας του. Ο Μπακσί στο τέλος αισιοδοξεί. Ίσως, ουτοπικά, αλλά εναποθέτει τις ελπίδες του στη νέα σπουδάζουσα γενιά. Μακάρι να μη διαψευθεί. Η ταινία του συμμετείχε το 2012, στο «Δεκαπενθήμερο των Σκηνοθετών» των Καννών, το πιο ανανεωτικό τμήμα του διεθνούς κινηματογραφικού φεστιβάλ που επιδιώκει σταθερά την αποκάλυψη νέων ταλέντων.

Οφείλω να ομολογήσω πως δεν είμαι ιδιαίτερος fan του θεάτρου της σκληρότητας της Σάρα Κέϊν, όπου ρεαλισμός, σουρεαλισμός, συμβολισμός και αλληγορία βρίσκουν έναν ιδιόμορφο θεατρικό τρόπο έκφρασης, που συχνά συγγενεύει με την αντιθεατρικότητα. Μου είναι αδύνατον, όμως ν' αμφισβητήσω την γνησιότητα της απαισιοδοξίας που πλημμυρίζει τα έργα της, μιας και η ίδια με την αυτοκτονία της σε νεαρότατη ηλικία διέγραψε δια παντός κάθε υποψία περί του αντιθέτου.

Το «Blasted/ Και εσαρώθησαν» (φωτό) είναι το 1ο της θεατρικό έργο, γραμμένο το 1995, που όταν πρωτοπαρουσιάστηκε συνάντησε την οργή και την απόρριψη του μεγαλύτερου μέρους της συντηρητικής θεατρικής κριτικής. Λίγο πιο πριν, ο πόλεμος μαίνεται στη Γιουγκοσλαβία (Κροατία, Βοσνία) και πληροφορίες για σφαγές, βιασμούς και πρωτοφανείς αθλιότητες βομβαρδίζουν τα ΜΜΕ. Μερικές είναι σκόπιμα διογκωμένες. Όλα αυτά αντικατοπτρίζονται στο έργο της, που ένας από τους σκοπούς του είναι να ταρακουνήσει τον εφησυχασμένο δυτικό θεατή. Έτσι στο Α' μέρος παρακολουθούμε την παράξενη σχέση έλξης και άπωσης ανάμεσα στην μάλλον απλοϊκή Κέϊτ και τον ρατσιστή, πάσχοντα από ανίατη αρρώστια, εραστή της Ίαν, στο δωμάτιο ενός πολυτελούς ξενοδοχείου, όπου ο τρόμος μιας αόρατης απειλής φωλιάζει σε κάθε κτύπημα ης πόρτας. Στο Β' μέρος κι ενώ η Κέϊτ εξαφανίζεται, έχουμε την αιφνίδια εισβολή ενός άξεστου στρατιώτη, που εξιστορώντας πολεμικές φρικαλεότητες θα ταπεινώσει και θα τυφλώσει τον Ίαν, ενώ στο Γ' μέρος η επανεμφάνιση της Κέϊτ θα συνοδευτεί από ανθρωποφαγία και μια ιδιότυπη εξιλέωση.

Η Ρούλα Πατεράκη, υπεύθυνη για τη μετάφραση του έργου μαζί με τον Αντώνη Γαλέο, για την κινησιολογία και για τα σκηνικά μαζί με την Λίνα Μότσιου, σκηνοθέτησε για το ΚΘΒΕ, δυο εκδοχές του έργου, την Joy Sara και την Sad Sara. Δυστυχώς, λόγω ατυχήματος, η Joy Sara δεν παρουσιάζεται, έτσι οι θεατές μπορούν να δουν μόνο την δεύτερη εκδοχή στην Μεγάλη Σκηνή του Θεάτρου της Μονής Λαζαριστών. Κι αυτό το κάνουν πάνω σε μια απογυμνωμένη σκηνή όπου τα καθουρνισμένα τοπία και τα λιγοστά αλλά χαρακτηριστικά σκηνικά αντικείμενα δημιουργούν ένα μετα-αποκαλυπτικό σκηνικό περιβάλλον, απόλυτα ταιριαστό με το πνεύμα του έργου. Προσωπικά έχω την εντύπωση ότι το Α' μέρος μακρηγόρησε περισσότερο απ' ότι χρειαζόταν. Στο Β' μέρος εισέβαλαν κάποια κωμικά στοιχεία, κυρίως μέσα από την κινησιολογία του στρατιώτη, που σύντομα εξαφανίστηκαν για να δώσουν την θέση τους σ' ένα κυριολεκτικά συγκλονιστικό Γ' μέρος. Συγχαρητήρια αξίζουν και στους 3 ηθοποιούς Δημήτρη Κοντό, Πάολα Μυλωνά και Γιώργο Γιαννώτα,

που αφήνοντας κατά μέρους τις προσωπικές τους συστολές και ψευδοσεμνοτυφίες υπηρέτησαν τους ρόλους τους με απόλυτη, σχεδόν κινηματογραφική, ειλικρίνεια. Οι τρεις βοηθητικοί λειτούργησαν με συντονισμένη ακρίβεια. Συμπερασματικά, μετά τον «Γύρο του Θανάτου», άλλη μια προχωρημένη και άκρως ενδιαφέρουσα παράσταση, όπως όφειλε να παρουσιάζει το ΚΘΒΕ κάθε χρονιά. Εύλογα, γεννάται το ερώτημα : και γιατί αυτές οι παραστάσεις, όπως και το «Τζόρνταν» και το «Τζοκόντα vs Ντα Βίντσι», στριμωγμένες στο τέλος της σεζόν, όπου η ζέστη και οι ελεύθεροι θίασοι εξ Αθηνών λειτούργησαν ανασταλτικά ως προς την προσέλευση των θεατών; Άγνωστο !!! Όσον αφορά, τώρα, τον νέο Καλλιτεχνικό Διευθυντή του ΚΘΒΕ, Γιάννη Βούρο, του ευχόμαστε καλή θητεία.

Παρεμπιπτόντως, στις 24 Μαΐου, η κρεμαστή Γέφυρα του Μπρούκλιν, στη Νέα Υόρκη, γιόρτασε με λαμπρότητα τα 130 χρόνια λειτουργίας της (φωτό). Εγκαινιάστηκε το 1883. Απ' ότι φαίνεται εμείς θα γιορτάζουμε δεκαετίες κατασκευής του Μετρό. Καλό μήνα σε όλους μας.

